

A külföldi magyaroktatásban felhasználható tankönyvtípusokról

Figyelembe véve azt a tényt, hogy nemcsak sokféle anyanyelvű hallgató tanul Európa-szerte sőt a tengeren túl is magyarul, az egyes hallgatócsoportok kis létszámúak, igényeik az oktatás intenzitását, módszereit tekintve is nagyon különbözőek, aligha elképzelhető, hogy akár hosszabb távlatokban is megoldható legyen a színvonalas, mindenhol hasznosítható, 2-3 éves kurzusokat kielégítő tankönyvek megszerkesztésének és megjelentetésének feladata. Azt kell megvizsgálnunk, reálisan mire vagyunk képesek, a rendelkezésünkre álló szellemi és kiadói kapacitást mibe tudnánk a leghatékonyabban befektetni.

Az egyetlen hagyományos értelemben vett nyelvkönyvtípus, amire minden szintű és érdeklődésű hallgatócsoportnak szüksége van, s amely különböző intézményekben és hosszabb időn át hasznosítható lenne, egy 10-12 olvasmányból álló, jó gyakorlatanyaggal ellátott, szókincsben és nyelvi jelenségekben csak a legszükségesebbeket tárgyaló kezdőfokú tankönyv. Egy ilyen kisterjedelmű, és amennyire csak lehet, már kipróbált jegyzet kiadása megoldhatóbb és eredményesebb lehet bármilyen nagyigényű és a gyakorlatban az adott helyen csak nagyon részlegesen hasznosítható kézikönyvnél.

Hasznos lenne akár könnyű magyar nyelven, akár a fontosabb nyelveken megjelentetni egy sorozatot, amely kisterjedelmű füzetekben ismertetné a nyelvtanítás mellett /és azt segítve/ Magyarországot és a magyarságot. A következő címszavakra gondolok:

Finnugor népek.

Magyar történelem.

Magyarország földrajza /kisebb részben természeti, nagyobb részben gazdasági földrajz, annak humánus vonatkozásaival: kulturális élet, oktatásügy, közigazgatás, politikai szervezet stb./

A magyar zene és folklór

Külön irodalomtörténeti füzetre talán nem is lenne szükség, az alapvető tudnivalókat a szöveggyűjtemény is közölhetné élet- és korrajzi jegyzetekben.

A legfontosabb egy, a nyelvtanítást is szolgáló szöveggyűjtemény lenne. Itt már igényesebb, de nem túlzott terjedelmű /maximálisan 300 oldalas/ összeállításra gondolok, amely kizárólagos magyar nyelvűségével mindenütt használható lenne. A következő érvek figyelembe vételét javaslom:

A szöveggyűjtemény első harmada állhatna egyenként rövid, könnyített nyelvű szemelvényekből, amelyek olvasmányanyagot szolgáltatnának már a kezdő fokon, bizonyos alapok megszerzése után.

A nagyobb terjedelmű második rész könnyítés nélküli szemelvényekkel, jegyzetekkel irodalomtörténeti áttekintést adhatna.

A századforduló előtti, tehát a mai beszélt nyelvtől különböző nyelvű szemelvények számát és terjedelmét a minimálisra kell szorítani.

A vers és a próza aránya nem haladhatja meg az 1 : 4 értéket, még ha ezzel kissé torz képet is adunk irodalomunkról, a versek olvastatása ugyanis túlzott nehézséget jelent és csökkenti az érdeklődést.

Törekedni kell mindennapos szituációkat reprodukáló párbeszéd-
des anyag /dráma- vagy rádiójáték-részletek/ beépítésére.

Nem szabad elzárkózni bizonyos számú nem szoros értelemben vett szépirodalmi szöveg /publicisztika szinte főbb rovatonként, ismeretterjesztő/ anyag felhasználása elől, mert nyelvi fordulataiban és szókincsében nagyon jól hasznosítható.

Az egyes szemelvényeknek nem szabad túl hosszúnak lenniük, legjobbak az egy-két órán elolvastatható, illetőleg otthoni elolvasás után megbeszélhető szemelvények.

Végül a Magyarok Világszövetsége "szülőföldünk" című kiadványának egy serdültebb nemzedékhez szóló második kötete igen jól hasznosítható lenne a haladottabb szintű vagy magyar származású hallgatóink oktatásában.